Ner. 231. ROK 1843. WTOREK 10 PAZDZIERNIKA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE. Jutro Placydy Panny.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE. Jutro Zytomir.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiéj	Stopień ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne
7	6	27 4, 926	† 7, 3	3, 65	Zaden	Chmury	
	2	4, 109	14, 4	4, 32	Pł. Zachodni średni	Pogoda z Chmurami	
	10	3, 503	11, 0	4, 09	„ słaby	„	
8	6	2, 781	11, 0	4, 65	„ „	Chmurno	w nocy deszcz
	2	1, 406	15, 1	4, 42	Zachodni „	Pogoda z Chmurami	
	10	0, 641	10, 7	4, 87	„ „	„	

Wiadomości zagraniczne.

— *Petersburg* 26 *Września.* —

Przez rozkaz dzienny Cesarski z dnia 31 Sierpnia, J. K. W. Xiąże Adalbert Pruski, mianowany został Szefem Iéj brygady artyleryi konnéj.

Journal de St. Petersburg obejmuje następującą wiadomość z Wiesbaden: »Władze Xięztwa Nassau zostały zawiadomione urzędownie d. 9 Września o zaręczynach J. X. W. X. Nassau z J. C. W. Wielką Xiężniczką Elżbietą Michałowną, drugą córką J. C. W. Wielkiego Xięcia rossyjskiego Michała.

— *Poznań* 26 *Września.* —

Komitetowi budowniczemu twierdzy udało się nareszcie w tych dniach, po długich nadaremnych usiłowaniach, otrzymać studnię artezyjską. Napotkano na wodę w głębokości 250 do 260 stóp, i strumień jéj jest tak silny, że przeszło 12 stóp bije nad powierzchnię ziemi.

— *Paryż* 23 *Września.* —

Xięstwo Nemours powrócą z swéj podróży do Lyonu i pogranicznych departamentów między 12 i 20 Pazdziernika do Paryża. W tymże czasie rodzina królewska przepędzi kilka dni w zamku Fontainbleau.

P. Coletti, poseł grecki przy dworze paryzkim, wyjedzie dziś do Grecyi.

Na radzie Ministrów miano postanowić przedłożyć na przyszłem zgromadzeniu Parlamentu projekt do prawa względem uposażenia Xięcia Nemours jako Rejenta Francyi.

Marszałek Bugeaud, który w skutku swego awansu na Marszałka Francyi poddać się musiał powtórnemu wyborowi na Deputowanego, został na nowo obrany przez kollegium wyborcze w Excedeuil.

W skarbie hiszpańskim ma panować w téj chwili taki niedostatek, że wojsko tylko za pomocą zaliczeń przez jednę z władz francuzkich mogło być zapłacone.

Według wiadomości ogłoszonych przez dzie. *la Presse*, który ma bliskie stosunki z ministerstwem, zajść mają następujące zmiany w dyplomacyi.

Pan Salvandy zastąpi w Turynie Margr. Dalmacyi, który udałby się do Berlina a p. Bresson do Madrytu baron Billing byłby mianowanym posłem w Kopenhadze w miejsce Alex-Saint Priestr powołanego do Munich.

Do téj wiadomości dodaje *Presse*, że Hr. Mornay, pełnomocny Minister w Stockholmie, mianowany będzie Parem przy następnem udzielaniu téj godności.

Zapewniają, że gabinet neapolitański nie tylko sprzeciwia się utworzeniu włoskiego związku celnego pod wpływem obcym, ale nawet przedstawił rządowi francuzkiemu bardzo korzystne warunki do zawarcia z Francyą traktatu handlowego.

Malarz Lariviéer udał się do Algieru, aby z rozkazu Króla odmalować Jlnego Gubernatotora, marszałka Bugeaud, dla sali Marszałkowskiéj.

Znany Vidocq otrzymał od policyi rozkaz, aby w przeciągu tygodnia oddalił się z Paryża ale Vidocq nie chce tego rozkazu usłuchać i appelował do sądów.

Z Algieru piszą pod dniem 15 b. m. »Podatki prowincyi tutejszéj wpływają do kass z największą regularnością, i codzień ogromne karawany wielbłądów i mułów przywożą aszur (dziesięcinę) w życie i jęczmieniu, jaki Arabowie winni są składać Bejlikowi. Przybyło już do Algieru za .przeszło pół miliona fr. Także zrobiono już początek z dziesięciną w bydle. Stan kraju w średniéj Algeryi jest nader zaspokajający; drogi są bardzo bezpieczne. Francuz może teraz w towarzystwie jednego tylko przewodnika odbywać podróże po puszczy z większem bezpieczeństwem niżeli w okolicy Neapolu. Nowo budujące się wioski osadnicze, składają się z domów wszystkich murowanych z kamienia.

Ex-Prezydent Hajtyjski nie ma przy sobie żadnego orszaku, jak tylko swoją rodzinę: t. j, 90 letnią matkę, kobietę nadzwyczajnego wzrostu, noszącą na sobie jeszcze narodowy ubiór hajtyjski; synowca i Adjutanta swego, pułkownika Boyer, jego żonę, rzadkiéj piękności niewiastę, i czworo jeszcze małoletnich dzieci. Sam Boyer jest, jak wiadomo, Mulat i wygląda na około lat 70.

Popłoch, jaki wczoraj na gieldzie panował, był przemijający. Okazało się, że Król nie tylko, że nie jest chory, ale nawet zdrowszy jest niż dawniéj, oraz że o interwencyi do Hiszpanii rząd nie zdaje się myślić.

— *Londyn 26 września* —

P. Aranjo Ribeiro, przybyły tu z missya szczególną od cesarza brazylijskiego, odwiedził wczoraj lorda Aberdeen w ministerstwie spraw zagranicznych.

W *Times* czytamy: pan Ashurst, członek rady municypalnéj londyńskiéj, przesłał nam list następującéj mowy: »Oświadczam, że jeżeli jenerał Nogueras nie zaprzeczy w formalniejszy sposób, niż to dotąd uczynił, że nie miał żadnego udziału w śmierci matki Cabrery, i jeżeli bez tego zaprzeczenia zasiądzie do stołu Lorda Majora, opuszczę natychmiast to miejsce zaraz po złożeniu adresu.«

M. Chronicle mniema, że chociażby to było prawdą, co niektórzy utrzymują, jakoby król francuzki wyrzekł formalnie postanowienie swoje, iż żadnemu z synów swoich nie pozwoli konkurować o rękę królowéj Izabelli, dodając, iż to zupełnie będzie dlań obojętnem, czy xiążę Koburgski czy też syn Infanta Don Francisco zaślubi młodą królowę, — to jednak rząd francuzki nie zaniecha swych rozlicznych usiłowań, celem utrzymania wyłącznego wpływu swego w Hiszpanii. Wozy pocztowe idące z Bajonny do Tuluzy były ostatniemi czasy ciężko naładowane srebrem, przeznaczonem częścią do Katalonii, częścią do Madrytu. Za pomocą tychto środków spodziewają się w przyszłych Kortezach osiągnąć większość jak najumiarkowańszą, t. j. francuzką.

Królowa mianowała małżonka swego xięcia Albrechta, w miejsce zmarłego xięcia Sussex, Jlnym kapitanem i szefem kompanii artyleryi.

Times zawiera artykuł o Hiszpanii, w którym pochwala teraźniejszą angielską politykę nieinterwencyi do spraw hiszpańskich.

Wiadomo, że parlamentowi zostały złożone wszystkie papiery, tyczące się ostatniéj wyprawy angielskiéj na rzekę Niger w Afryce. Między niemi znajduje się raport kapitana Taker, z missyi jego do króla Denny, nad brzegami rzeki Gabon. Kapitan donosi, że J. K. Mość murzyńska był nader zadowolony z oddanych mu honorów i wystrzałów działowych na jego powitanie, ale zawiódł się w swém oczekiwaniu co do podarunków przysłanych mu przez królowę i składających się jedynie z medalu i łańcucha złotego. — Oto jest list pisany przez Denny do królowéj Wiktoryi, i którego zwroty barbarzyńskie są niepodobne do oddania dokładnie: »Do królowéj angielskiéj. Siostro, Ja król Denny z Sandy-point nad rzeką Gabon, całuję ciebie dziękując za rzeczy, któreś mi przysłała przez kapitana Taker i które mi były rzucone dziś z wielką ceremonią, co mi się bardzo podoba. Król Denny miał wielką przyjemność w uraczowaniu ludzi królowéj z okrętu *Lynx*, co go kosztowało 120 dollarów, które

z miłą chęcią daruje królowéj. Król Denny pragnie najmocniéj być bratem królowéj i bardzo mu miło będzie, kiedy królowa nie pozwoli okrętom hiszpańskim przyjeżdżać po niewolników i kiedy przyszle bardzo wiele okrętów angielskich po kość słoniową, gummę i drzewo farbierskie i hebanowe. Król Denny pragnie, iżby siostra przysłała mu wielki mundur z wielkiemi szlifami, kamizelkę i spodnie, na którychby było wiele złota; kapelusz stósowany ze złotem i piórami, szpadę z pendentem i ze złotem, nadto dwa krzesła do kołysania się co wyraziwszy król Denny życzy królowéj dobrego dnia i zdrowia. Bardzo miło królowi Denny było dowiedzieć się, że królowa ma dobrego męża.....« Ten list podpisany jest krzyżykiem, albowiem król Jmć Denny nie umie pisać.

— *Madryt* 13 *Września.* —

Długo panowała tu wątpliwość względem poselstwa p. Olozaga do Paryża. W poufny sposób za pośrednictwem sprawującego interessa francuzkie xcia Glückberg, zapytał on się pierwéj w Paryżu, czy dwór tameczny nie będzie czynił trudności w przyjęciu go na nowo jako posła hiszpańskiego, i czy może liczyć na łaskawe przyjęcie królowéj Krystyny. Gabinet francuzki miał dać poznać, że nic niema przeciw jego poselstwu, pragnie jednak także aby dla królowéj Krystyny przyjemna osoba uwierzytelniona została. Wiadomo, że p. Olozaga popadł w niełaskę u królowéj Krystyny jeszcze w r. 1841. Użył przeto różnych środków, aby tę przeszkodę usunąć; jakoż dnia 14 nadeszła z Paryża wiadomość, że królowa Krystyna, rozważywszy nowo wyjaśnione przyczyny jéj nieprzychylności, usuwa swą osobistą niechęć ku p. Olozoga, i chętnie go przyjmie jako reprezentanta swéj królewskiej córki. Poczém d. 15 postanowiono w ministerstwie wysłać p. Olozaga jako nadzwyczajnego posła do Paryża. P. Olozaga miał oświadczyć, że nie może przyjąć rzeczonego poselstwa, dopóki nie otrzyma od królowéj orderu złotego runa. A lubo statuta nie jedno miały do przytoczenia przeciw rycerskości pretendenta, okoliczność ta pominiętą została i królowa Izabella udzieliła order. W kilka godzin potem wyjechał p. Olozaga na miejsce swego przeznaczenia, zapewne, aby uniknąć powinszowań swoich przyjaciół.

Paryż 24 *Września.* Według depeszy telegraficznych z Hiszpanii, donoszą z Madrytu, że jenerał Lamcano Sanz mianowany został w miejsce jenerała Araoz, Jnym kapitanem katalonii, a jenerałowie Shelly, Lura i Campuzano otrzymali rozkaz udania się w drogę, dla objęcia dowództwa w Katalonii.

Pan Olozaga przybył tu z Madrytu i tymczasowie sprawować będzie urząd pełnomocnego ministra i nadzwyczajnego posła, dopóki gabinet francuzki nie wyśle do Madrytu rzeczywistego ambassadora. Wtedy i p. Olozaga zawierzytelniony tu będzie w randze ambassadora. Królowa Izabella wręczając mu pismo wierzytelne, ozdobiła go zarazem własną ręką orderem złotego Runa.

— *Gandawa* 24 *Września.* —

Donieśliśmy w swoim czasie, że d. 16 b. m. na przyjęcie w naszem mieście Krolowéj angielskiéj, wystawiona była, między innemi, brama tryumfalna z następującym napisem. *Wiktorya Królowa angielska, Gandawa* 1843 — *Filipina Hennegau, Królowa angielska, Gandawa* 1843. — *Dawne sąsiedztwo Artevelda wita znowu Królowę angielską.* — *Miasto Gandawa Królowéj angielskiéj i jej dostojnemu małżonkowi»* Dzienniki belgijskie dają teraz następujące tego napisu historyczne objaśnienie Jakób Artefelt (Artavel), Piwowar w Gandawie, doszedł był przebiegłością i bogactwy do takiéj władzy, że mógł Xiążąt i szlachtę prześladować. Monarchę swego, Hrabiego Flandryi wypędzić i Edwardowi III w wojnie przeciw Filipowi Królowi francuzkiemu 60,000 wojska przyprowadzić. Ale gdy syna Edwarda chciał ogłosić Hrabią Flandryi, został w r. 1345 przez lud zabity, i to właśnie w tym samym domu, przed którym teraz owa brama była wystawioną. Szczególne zawsze jest to zdarzenie, że właśnie w tym samym dniu przed 500 laty, t. j. d. 16 Września 1343 r. przybyła Królowa angielska Filipina do Gandawy, na chrzest syna tego sławnego Gandawczyka.

— *Konstantynopol* 8 *Września* —

Smutny interes Konsula francuzkiego w Jerozolimie przybrał groźniejszy charakter. P. Bourqueney otrzymawszy o tem wiadomość, żądał natychmiast od Porty bezpośredniego zadosyć uczynienia. Zależy ono na surowem ukaraniu winnych i honorowéj salwie 21 wystrzałów dla bande francuzkiéj. Poselstwo francuzkie czyniło codzień przedstawienia w dywanie względem tego interesu ale dotąd osiągło tylko ukaranie winnych.

Piszą z Konstantynopola co następuje: »Pasza Musulu i kilka wodzów kurdyjskich postanowili wytępić chrześcian Nestoryańskich czyli Chaldejskich. Wojska zebrane przez Paszę i

tych wodzów, wpadły do obwodu Tiyarei, spaliły kościoły i wsie, zniszczyły zasiewy i wycięły w pień mieszkańców płci obojéj. Pięciu braci Patryarchy zamordowano, siostrę jego okropnie skaleczono, matkę na wpół rozcięto. Patryarcha schronił się do Musulu i oddał się w opiekę vice konsulowi angielskiemu. Tak to sekta, która przez wieki zachowała swoją niepodległość, która w swojéj prostocie i odosobnieniu utrzymała formy kościoła pierwiastkowego, ulega zniszczeniu teraz właśnie, to jest w chwili, kiedy islamizm chyli się ku upadkowi, a chrystyanizm jest w całéj sile.»

— *Sztokholm* 22 *Września.* —

Królewicz następca tronu z małżonką swoją i Xżniczką Eugenią powrócił tu na parostatku z podróży swéj za granicę.

Miasto Egersund w Norwegii nawidzone zostało przez straszny pożar, który zniszczył dwie trzecie części domów.

— *Norymberga* 25 *Września.* —

Wczoraj stósownie do wydanego wezwania Magistratu tutejszego odbyło się tu pierwsze publiczne zgromadzanie, celem utworzenia związku przeciwko przesadzonemu zbytkowi w ubiorze. Przewodniczył Burmistrz miejscowy, i w mianéj przemowie skréślił potrzebę ustanowienia pomienionego związku, na wzór istniejących w Anglii i we Francyi, które cieszą się bardzo dobrem powodzeniem.

— *Rzym* 19 *Września* —

Przybył tu Xiążę Jerzy Meklemburg Sterlicki a ces. ross. Minister Uwarów wyjechał do Neapolu.

— *Smyrna* 10 *Września.* —

Mieszkańcy wyspy Casso znajdują się wpowstaniu, co zpowoduje rząd turecki do gwałtownych środków. Tameczna przełożona władza zdrowia i lekarz musieli się schronić na wyspę Rodus, unikając zajadłości ludu. Wiadomo. że Casso była w czasie rewolucyi kryjówką wielu piratów, a ostatniemi czasy słynna była z rozbojów, które w pobliżu niéj popełniono. Rząd turecki będzie musiał ustanowić tam zwierzchność; któréj tam dotychczas wcale żadnéj nie było, i posłać załogę, dla utrzymania wichrzycieli na wodzy. Jednocześnie wybuchły także rozruchy na wyspie Calymnos. Hassan Pasza upraszał rząd o nadesłanie dwóch okrętów wojennych, gdyż tylko przy pomocy tych może na téj wyspie przywrócić spokojność i porządek.

Eskadra Kapudana Paszy, złożona z 4 liniowych okrętów, 1 korwety, 1 fregaty, i 2 brygów, zarzuciła d. 8 kotwice w przystani wyspy Scio.

GRECYA.

Według listów otrzymanych w Paryżu z Aten król grecki Otto I., przychylając się do żądania narodu, przyrzekł d. 15 Września, iż nada mu ustawę i niezwłocznie usunie wszystkich bawarczyków z swojéj rady tajnéj oraz z niektórych poufnych urzędów.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 8 do dnia 9 Października.

Smiechowski Teodor, Brossard August, Suski Grzegorz, Wallenburg Fryderyk, Schramm Maciej, Dobrzańska Emilia, Brzoska Marya, Koźminska Agnieszka, z Polski; — Krzynecki Piotr, Wilkoszewski Jan, Wilkoszewski Walenty, Swiencicki Major Ces. Ros. Wilczewski Alexander, Mostowski Edmund, z Galicyi; — Bühlemar Henryk, Cheul Piotr, Garlicz Teofil, Bell Filip, Jakubowski, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Pawłowski Antoni, Jener. Ces. Ros. Mathias Tekla ob.. do Polski; — Wilkuszewska ob., do Galicyi.
